
Kyrkomötet
Tillsyns- och uppdragsutskottets betänkande 2016:11

Avgångna och utköpta präster

Sammanfattning

I detta betänkande behandlas motion 2016:56 med förslag att uppdra till kyrkostyrelsen att utreda motiv och tankar hos präster och diakoner som inte längre är i kyrklig tjänst. Utskottet ifrågasätter lämpligheten i att ge kyrkostyrelsen ett sådant uppdrag. Utskottet föreslår att motionen ska avslås.

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2016:56.

Motionens förslag

Motion 2016:56 av Dag Sandahl, Avgångna och utköpta präster

Kyrkomötet beslutar att uppdra åt kyrkostyrelsen att utreda motiv och tankar hos präster och diakoner som inte längre är i kyrklig tjänst.

Bakgrund

I Matrikel för Svenska kyrkan återfinns de präster och diakoner som fortfarande har kvar sitt uppdrag inom vigningstjänsten men inte längre är i kyrklig tjänst framför allt under rubriken ”Övriga präster och diakoner” stiftsvis. Vissa präster och diakoner som inte innehar kyrklig tjänst återfinns dock under andra rubriker, exempelvis rubriken ”Präster och diakoner inom universitet och högskolor”.

Om en präst eller diakon enligt 31 kap. 11 § respektive 32 kap. 11 § i kyrkoordningen genom egen ansökan begär att förklaras obehörig att utöva kyrkans vigningstjänst blir detta ett ärende hos domkapitlet. Så är inte fallet med de präster och diakoner som fortfarande innehar sitt uppdrag men som av olika anledningar inte längre innehar en kyrklig tjänst. Det kan noteras att domkapitlet i beslut om obehörigförklaring på egen begäran vanligtvis inte anger anledningen till varför prästen eller diakonen har begärt att bli obehörigförklarad. Däremot framgår det i vissa fall av prästens eller diakonens ansökan. Orsakerna till att präster eller diakoner begär obehörigförklaring är av skiftande slag.

Vad gäller prästens eller diakonens relation som anställd till en arbetsgivare (vanligtvis en församling eller ett pastorat) kan följande sägas. Det är praxis och kutym i god personalpolitik att ha ett avgångssamtal med en medarbetare som slutar sin anställning. Det är ett led i att utveckla sin verksamhet och fånga upp erfarenheter och synpunkter kring sådant som kan förbättras och som är bra gällande exempelvis verksamhet och arbetsmiljö. Det är också ett sätt att fånga upp vad som är viktigt för att kunna attrahera och behålla medarbetare. Det finns arbetsgivare

inom Svenska kyrkan som systematiskt genomför avgångssamtal. Svenska kyrkans arbetsgivarorganisation tillhandhåller i det webbaserade HR-verktyget Vera exempel på frågor som kan ställas i ett sådant samtal. Sådana samtal sker med alla befattningskategorier hos arbetsgivaren. Samtalen relaterar dock till anställningen och det arbete man har haft och inte specifikt till uppdraget inom vinningstjänsten, då det är frågor som är kopplade till biskopen och domkapitlet.

Utskottets överväganden

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2016:56.

Utskottet anser inte att ett uppdrag i enlighet med motionens förslag bör ges till kyrkostyrelsen. Sådana utredningar skulle möjligen kunna genomföras på stiftsnivå. Utskottet vill poängtera att det är viktigt att respektera personers val i livet. Utskottet finner vidare att det torde finnas många anledningar till att präster och diakoner väljer att inte längre arbeta inom Svenska kyrkan. Det är inte heller nödvändigtvis så att det alltid behöver vara ett problem när så sker. Det kan även finnas positiva skäl till att en präst eller diakon väljer att arbeta utanför Svenska kyrkan. Valet att, trots att man är präst- eller diakonvigd, arbeta utanför Svenska kyrkan behöver inte heller vara livslångt utan kan avse enbart en period i livet. I sådana fall får Svenska kyrkan sedan ta del av de erfarenheter personerna i fråga tar med sig tillbaka in i sitt kyrkliga arbete. Utskottet ifrågasätter lämpligheten i att ge kyrkostyrelsen ett uppdrag i enlighet med motionen. Mot bakgrund av detta föreslår utskottet att motionen avslås.

Uppsala den 29 september 2016

På Tillsyns- och uppdragsutskottets vägnar

Britas Lennart Eriksson, ordförande

Anna Sundelius, sekreterare

Beslutande: Britas Lennart Eriksson, ordförande, Inger Wahlman, Roine Olsson, Anna Forssell, Lars Risberg, Emilia Lindstrand, Hans-Olof Andrén, Emma Hedlundh, Mattias Rosenquist, Sven Kerst, Anna Ekström, Sten Elmberg, Lisbeth Göranson, Anders Novak och Hanna Unger.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Margareta Carlenius, Catharina Erdtman, Kent Karlsson, Stefan Linderås, Bertil Murray, Ingrid Borgström, Helena Nordvall, Kerstin Rossipal, Anna-Lena Carlsson, Ann-Christin Alexius, Helena Elmqvist, Helena Björkman och Johan Blix.

Biskoparna Eva Brunne och Per Eckerdal har deltagit i utskottets överläggningar.